

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Міністерства економіки України «Про внесення змін до наказу Міністерства економіки України від 09 вересня 2009 року № 991» (далі – проєкт Наказу), надісланий листом Міністерства економіки України від 19.03.2024 № 4431-02/20469-03.

За результатами проведеного аналізу проєкту Наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

Положення про порядок ліцензування експорту товарів, затверджене наказом Міністерства економіки України від 09 вересня 2009 року № 991, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 2009 року за № 937/16953 (далі – Положення).

Пунктом 2 проєкту Наказу пропонується затвердити Зміни до Положення про порядок ліцензування експорту товарів (далі – проєкт Змін до Положення), затвердженого наказом Міністерства економіки України від 09 вересня 2009 року № 991, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 жовтня 2009 року за № 937/16953.

1. Абзацом третім підпункту 1 пункту 2 проєкту Змін до Положення пропонується абзац другий пункту 1 Положення викласти в такій редакції:
«Ліцензія стосовно контрольованих речовин, товарів та обладнання, що містять контрольовані речовини, видається на виконання положень Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар виключно на підставі погодження на експорт контрольованих речовин, товарів та обладнання, що надається Міністерством захисту довкілля та природних

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 119 від 16.04.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D0400000088690000BAEF0100

Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

ресурсів України до Міністерства економіки України через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади.».

Зазначаємо, що Законом України «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами» передбачені ліцензії на імпорту/експорт контрольованих речовин та товарів та обладнання.

З огляду на викладене, пропонуємо назву ліцензії, викладену у абзаці третьому підпункту 1 пункту 2 проекту Змін до Положення, привести у відповідність до Закону України «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами», зокрема, слово «*стосовно*» замінити на слова «*на експорт*», а знак та слова «, *що містять контрольовані речовини*» виключити.

2. Підпунктом 2 пункту 2 проекту Змін до Положення пропонується пункт 2 Положення викласти в редакції, якою, серед іншого, передбачається, що документи за вибором заявника можуть бути подані одним із способів, а саме:

- у паперовій формі – особисто (нарочно) або поштовим відправленням з описом вкладення;

- у електронній формі через інформаційну систему Міністерства економіки України (далі – Портал електронних сервісів Мінекономіки) засобами Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (за наявності відповідної технічної можливості) з використанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису заявника.

Разом з цим, пропонується, що: «*На період воєнного стану оформлення та подання заявниками документів здійснюється виключно в електронній формі*».

Зазначене положення проекту Змін до Положення потребує додаткового обґрунтування, оскільки вбачається обмеження прав заявників на період воєнного стану в частині обрання способу подачі документів.

При цьому, звертаємо увагу на те, що не у всіх заявників може бути технічна можливість подачі документів виключно в електронній формі.

3. Підпунктом 4 пункту 2 проекту Змін до Положення передбачається після пункту 4 Положення доповнити новим пунктом 4¹ такого змісту:

«4¹. Загальний обсяг заявок на видачу ліцензії від одного заявника – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності не повинен перевищувати 35 відсотків обсягу квот товарів, встановлених рішенням Кабінету Міністрів України.».

Пропонуємо розробнику надати обґрунтування, чим обумовлено запропоноване обмеження щодо загального обсягу заявок на видачу ліцензії від одного заявника у вигляді 35 відсотків обсягу квот товарів, встановлених рішенням Кабінету Міністрів України.

4. Підпунктом 6 пункту 2 проекту Змін до Положення передбачається пункт 6 Положення викласти у такій редакції:

«6. Ліцензія у паперовій формі видається уповноваженому представникові суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності за умови надання до Міністерства

економіки України або уповноваженого органу довіреності або копії довіреності, засвідченої в установленому законодавством порядку, на її одержання та пред'явлення документа, що посвідчує особу.»

Вважаємо за доцільне у даній редакції положення, що зазначається вище, передбачити можливість видачі ліцензії у паперовій формі також керівнику суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності за наявності відповідного документа.

5. Підпунктом 8 пункту 2 проекту Змін до Положення пропонується внести зміни до пункту 10 Положення, яким визначені підстави для відмови у видачі ліцензії, зокрема, шляхом їх доповнення.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 3 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» (далі – Закон про ліцензування) державна політика у сфері ліцензування ґрунтується, серед іншого, на принципі дотримання законності шляхом того, що виключно законами визначаються підстави для видачі ліцензії, залишення заяви про отримання ліцензії без розгляду, відмови у видачі ліцензії, переоформлення ліцензії, розширення та звуження провадження виду господарської діяльності ліцензіатом, зупинення, відновлення дії ліцензії повністю або частково, анулювання ліцензії повністю або частково і строки прийняття та набрання чинності рішеннями органів ліцензування.

Згідно з частиною другою статті 3 Закону про ліцензування принципи державної політики у сфері ліцензування поширюються на порядок ліцензування всіх видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню.

Ліцензування видів господарської діяльності, що не відповідає наведеним у цій статті принципам державної політики, забороняється.

З огляду на викладене, підстави для прийняття рішення про відмову у видачі ліцензії мають бути визначені виключно на рівні закону, а тому потребують виключення загалом із Положення.

Також при опрацюванні проекту Наказу ДРС встановила, що Мінекономіки під час його підготовки не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Звертаємо увагу, що відповідно до вимог статті 5 Закону, забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, зокрема: недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти.

Крім того, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

Відповідно до вимог статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проєкту Наказу не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

Так, у розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Як альтернативні способи розробник повинен розглянути можливість розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів, проаналізувати існуюче правове регулювання відносин, у сфері яких виникла проблема, та визначити, чи може проблема бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів (схоже регулювання вже запроваджене в існуючих актах) або внесення змін до них.

Доцільно розглядати лише адекватні та реалістичні альтернативи, тобто такі, які спроможні розв'язати існуючу проблему, можуть бути реально впроваджені та виконані на практиці.

Однак розробник обмежився формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив.

Під час розгляду інформації, наведеної розробником у таблицях «Оцінка впливу на сферу інтересів держави» та «Оцінка впливу на сферу інтересів громадян» встановлено, що розробник не проаналізував вигоди для держави та витрати для громадян за альтернативами 1 та 2. Разом з тим, у витратах для держави за альтернативами 1 та 2 розробник обмежився лише текстовим описом інформації, без наведення жодних підтверджуючих даних стосовно зазначеної ним інформації, що не дозволяє порівняти вигоди та витрати внаслідок впровадження запропонованого регулювання.

При цьому, визначена розробником альтернатива 1 «Залишення діючого Наказу № 991 без змін» для держави, громадян та суб'єктів господарювання взагалі не проаналізована. Натомість зазначено, що при збереженні існуючого регулювання відсутні будь-які вигоди та витрати, витрати часу та грошові витрати відповідно до чинної редакції наказу будуть більшими для держави, громадян та суб'єктів господарювання, що не підтверджено розрахунками.

В АРВ відсутні будь-які розрахунки, щоб підтверджували запропонований поріг щодо не перевищення 35 відсотків обсягу квот товарів, встановлених рішенням Кабінету Міністрів України.

У зв'язку з цим, необхідно здійснити відповідні розрахунки витрат для суб'єкта господарювання згідно з Додатком 4 до Методики.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

Звертаємо увагу розробника, що недотримання ним вимог Закону та Методики в частині визначення показників результативності регуляторного акта не дозволить в подальшому належним чином провести відстеження його результативності, як це передбачено вимогами статті 10 Закону.

Виходячи з наведеного, за результатами проведеного аналізу проекту Наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, визначених вимогами: статті 4 Закону, зокрема ефективності та збалансованості; статті 5 Закону, в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти; статті 7 Закону, в частині планування діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики та статті 9 Закону, в частині дотримання розробником мінімального строку оприлюднення проекту регуляторного акта.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства економіки України «Про внесення змін до наказу Міністерства економіки України від 09 вересня 2009 року № 991».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР